

Beleidskompasformulier voor **internetconsultatie**

Instructie voor gebruik:

Dit is het formulier voor de beantwoording van de Beleidskompasvragen ten behoeve van internetconsultatie. Per 29 maart 2023 worden bij nieuwe internetconsultaties de antwoorden op de vragen van het Beleidskompas gepubliceerd. Let op dat dit formulier op enkele punten afwijkt van het reguliere Beleidskompasformulier, aangezien dit formulier terugblijkt op de stappen voorafgaand aan de consultatie.

Alle tekstvakken in het formulier dienen te worden ingevuld en vragen mogen niet worden verwijderd. Indien het voorstel een technische wijziging betreft of om een andere reden beleidsarm is, kan bij de vragen die niet van toepassing zijn worden volstaan met het invullen van "n.v.t."

Verwijder de cursief gedrukte tekst na beantwoording van de vragen.

Titel:

Besluit tot wijziging van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 en het Besluit toevoeging mediation in verband met de aanpassing van enkele vergoedingen voor rechtsbijstandverleners en mediators en de uitbreiding van de bevoorschotting

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?
 - Advocaten en mediators die deelnemen aan het stelsel van rechtsbijstand
 - De Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA)
 - Mediation federatie Nederland (MfN)
 - Vereniging Sociaal Advocatuur Nederland (VSAN)
 - Raad voor Rechtsbijstand
- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?
 - RvR, Ministerie van Justitie en Veiligheid, NOvA, MfN, VSAN en andere specialisatieverenigingen advocatuur en mediators.
- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?
 - In de zomerbrief over de toekomst van de sociale advocatuur van 26 juni 2025 is nader ingegaan op de implementatie van een aantal van de aanbevelingen van de Commissie-Van der Meer II. RvR, NOvA en VSAN zijn geconsulteerd, voordat de brief aan de Kamer is toegezonden.
 - Gedurende het traject is de RvR geconsulteerd.

1. Wat is het probleem?
[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 en het besluit toevoeging mediation sluiten niet aan bij de, door het kabinet als uitgangspunt gehanteerde, gemiddelde tijdsbesteding van advocaten en mediators.

Daarnaast kan de Raad voor Rechtsbijstand op grond van het huidige Bvr de advocaten die in tijdelijke liquiditeitsproblemen, buiten hun beïnvloedingssfeer verkeren niet tegemoet kunnen komen met voorfinanciering. Deze advocaten dreigen hierdoor te moeten stoppen met hun praktijk terwijl er een urgent aanbodsprobleem van advocaten aan de orde is.

Ook is het niet mogelijk om aan startende advocaten een voorschot toe te kennen die nog niet aan de eis van een bepaald aantal reeds gedeclareerde toevoegingen voldoen.

- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De herijking op basis van het advies van de eerdere Commissie- Van der Meer I was gebaseerd op gegevens over de tijdsbesteding uit de periode van 2014-2016. Gelet op het tijdsverloop zijn er inmiddels veranderingen in de tijdsbesteding opgetreden en zijn de vergoedingen op onderdelen niet meer bij de tijd.

De bepalingen rondom het voorschot in het Bvr zijn in 2011 ingeperkt, zodat een eenmalige besparing gerealiseerd kon worden van € 25 mln., aangezien er vanuit het bestuur minder geld uit zou staan bij de advocatuur in het kader van bevoorschotting. De Raad heeft de bevoegdheid om in uitzonderlijke gevallen te besluiten het voorschot te verlagen of niet langer te verlenen.

- c) Wat is de omvang van het probleem?

N.v.t.

- d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

In het vernieuwde stelsel van rechtsbijstand wordt een systematiek ingevoerd voor periodieke herijking van vergoedingen, zoals aanbevolen door de commissie- Van der Meer I en toegezegd aan de Tweede Kamer bij brief van 31 maart 2022.¹ Vanuit de beroepsgroep en de politiek is herhaaldelijk gemeld om de vergoedingen in het stelsel na de invoering van de aanbevelingen daarvoor van de commissie- Van der Meer I, wederom te herijken. Om die reden is begin 2024 besloten een nieuwe herijkingscommissie in te stellen en om zo te anticiperen op de bovengenoemde toezegging. Periodieke herijking zorgt er voor dat de vergoedingen bij de tijd blijven, dat tussentijds niet omvangrijke bedragen gereserveerd hoeven te worden en zorgt er voor dat het stelsel van rechtsbijstand aantrekkelijk blijft en wordt om als advocaat / mediator in te werken.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

¹ Kamerstukken II 2021/22 31753, nr. 250.

Indien niet wordt gehandeld, zullen de vergoedingen achterblijven bij de gemiddelde tijdsbesteding. Het door het Kabinet eerder vastgesteld uitgangspunt dat met 1.200 declarabele uren per jaar een inkomen op schaal 12 trede 10 CAO Rijk verdiend moet kunnen worden, is daarmee niet haalbaar. Op dit moment staat het aanbod van advocaten die deelnemen aan het stelsel onder druk. Vergrijzing zorgt voor daling van het aanbod en aanwas ontwikkelt onvoldoende. Oudere advocaten stappen uit het stelsel en jonge advocaten stappen niet in het stelsel, omdat de vergoedingen als te laag worden ervaren. Het publieke belang is dat op termijn door een te laag aanbod van advocaten de toegang tot het recht onvoldoende geborgd zal kunnen worden, waardoor artikel 18 van de Grondwet in het geding komt.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

-Toegang tot het recht voor (kwetsbare) burgers;
-Stimuleren jonge aanwas;
-Redelijke vergoeding voor advocaten en mediators die deelnemen aan het stelsel.

b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

- SDG 10: ongelijkheid verminderen.
- SDG 16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren? [Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Het aanpassen van de vergoedingen en de voorschotregeling

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Dit is mogelijk door de AMvB en de bijlage bij de AMvB aan te passen. (zie onder 5a)

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Input	Throughput	Output	Outcome
Aangepaste punten in de bijlage bij het Bvr	De Raad beoordeelt declaraties van toevoegingen, verleend vanaf 1 februari 2026, aan de hand van deze puntenaantallen	De vergoeding wordt toegekend op basis de aangepaste puntenaantallen	Advocaten ontvangen een vergoeding die past bij de gemiddelde tijdsbesteding
Verhogen van de puntenaantallen voor de toeslagen in het Bvr	De Raad beoordeelt declaraties van toevoegingen, verleend vanaf 1 februari 2026, waarop werkzaamheden zijn verricht waarvoor het Bvr een toeslag kent, aan de hand van de verhoogde puntenaantallen	De vergoeding wordt toegekend op basis de aangepaste puntenaantallen	Advocaten ontvangen een vergoeding die past bij de gemiddelde tijdsbesteding
Verhogen basisbedrag	De Raad hanteert voor toevoegingen verleend vanaf 1 februari een verhoogd basisbedrag	De vergoedingen worden toegekend met een hoger basisbedrag	Theoretisch kunnen advocaten met een éénpersoonspraktijk een inkomen verdienen gelijk aan Schaal 12, trede 10 CAO Rijk

4. Wat zijn de gevolgen van de opties? [Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Verwacht wordt dat met aanpassingen van de puntenaantallen, toeslagen en het basisbedrag advocaten behouden blijven voor het stelsel, studenten sneller voor dit beroep zullen kiezen en voortgang kan worden geboekt op de pijlers die belangrijk zijn voor de toekomstbestendigheid van het beroep. De redelijke vergoeding is daarvoor randvoorwaardelijk.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Administratieve lastentoets

5. Wat is de voorkeursoptie? [Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het voorstel?

In het wijzigingsbesluit is het volgende aangepast:

- De puntentoekenning.
- De toeslagen zijn verhoogd met 35%.
- De staffel voor samenhangende zaken bij meerdere rechtszoekende.
- Tekening vaststellingsovereenkomst is gelijkgesteld aan een procedurevergoeding.
- Het punttarief is verhoogd.
- De zittingstoeslag is verhoogd.
- In artikel 40 van het Bvr heeft een herstel van een technische omissie plaatsgevonden.

- b) Hoe houdt het voorstel rekening met:
- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);

- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Zie de beantwoording op voorgaande vragen.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Er is meer nodig dan de redelijke vergoeding om het aanbod van advocaten op peil te brengen en te houden. Met name omdat de verhoging van het basisbedrag gericht is op éénpersoonspraktijken, moet er ook nog maatregelen worden ondernomen die zien op de kantoorstructuren. Het visietraject dat ziet op de toekomstbestendigheid van de advocatuur in het stelsel en de maatregelen die daaruit voortvloeien moeten hieraan bijdragen.

d) Hoe ziet de voorgenoemde [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Dit behoort tot de structurele opdracht aan het Kenniscentrum.